
Beslut i fråga om oredlighet i forskning

Beslut

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (nedan kallad nämnden) beslutar att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Bakgrund

Den 4 februari 2020 överlämnade Lunds universitet en anmälan om oredlighet i forskning till nämnden. Anmälan inkom till universitet den 4 oktober 2019. Överlämnandet har skett i enlighet med övergångsbestämmelserna i lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning. Anmälan avser doktoranden [REDACTED] och misstänkt plagiering i samband med presentationen av konferenspostern ”Combining Local-Density Approximation and the *GW* Method” (nedan kallad postern) vid 24th ETSF Workshop on Electronic Excitations i Jena, 16-20 Sept 2019 (nedan kallad konferensen). Enligt anmälan är innehållet i postern huvudsakligen en kopia av artikeln Kananenka AA and Zgid D. Combining Density Functional Theory and Green’s Function Theory: Range-Separated, Nonlocal, Dynamic, and Orbital-Dependent Hybrid Functional”, publicerad i *Journal of Chemical Theory and Computation*, 13: 5317-5331, 2017 (nedan kallad artikeln).

Den anmälda bestrider att han gjort sig skyldig till oredlighet i forskning. Han anför att forskningen inte hade påbörjats när postern presenterades och att det därför inte kan vara fråga om oredlighet i forskning. Han uppger att han visat artikeln för sin handledare och talat om att han var intresserad av att forska på samma frågeställning som i artikeln, men med en annan metod. Därefter skrev han en sammanfattning av artikeln och skickade till handledaren. Då de egna kunskaperna om ämnet inte var tillräckliga anmälde han sig till konferensen. Han skrev postern till konferensen baserat på sammanfattningen av artikeln. Han menar dock att postern inte var en forskningsposter eftersom den inte innehöll metod eller resultat. Den innehöll bara idén och de matematiska formlerna samt flödesschema för datorberäkningar.

I ärendet har nämnden endast prövat [REDACTED] ansvar. Övriga medförfattares ansvar har inte prövats.

Motivering av beslut

Rättslig reglering

Nämnden ska pröva frågor om oredlighet i forskning enligt lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (nedan lagen). Definitionen av oredlighet i forskning är enligt 2 § ”en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning”.

Planering, genomförande eller rapportering av forskning

De avvikelser som kan utgöra oredlighet i forskning ska, som nämnts ovan, ha begåtts vid planering, genomförande eller rapportering av forskning. Formuleringen innebär enligt förarbetena att begreppet oredlighet avser avvikelser under hela forskningsprocessen.¹ Med rapportering avses både publicering och andra typer av offentliggöranden.²

Den anmälda anför att postern tillkommit innan forskning påbörjats. Samtidigt kan nämnden konstatera att postern lämnats in, antagits och presenterats vid en europeisk konferens.

Nämnden konstaterar att forskning och planerad forskning kan presenteras i form av en poster. I detta fall bedömer nämnden att den anmälda genom postern presenterat planerad forskning och att det därmed är fråga om en del av en forskningsprocess som omfattas av lagen.

Fabricering, förfalskning eller plagiering

De former av oredlighet som nämnden ska pröva är, som ovan nämnts, fabricering, förfalskning och plagiering. Begreppen är inte definierade i lagen, men finns beskrivna i forskningsetiska kodexar och riktlinjer som till exempel Den europeiska kodexen för forskningens integritet.³ De redogörs också för i Vetenskapsrådets publikation God forskningssed.⁴ Plagiering beskrivs som att en forskare använder andras texter, idéer eller arbeten utan att ge tillbörligt erkännande till ursprungskällan.

Av handlingarna i ärendet framgår det att de lösningsmetoder som presenteras i postern delvis baseras på andra modeller och teorier än de som använts i artikeln. Postern innehåller dock en beskrivning av frågeställning, angreppssätt och presentationsätt som uppenbarligen till stor del baseras på artikeln utan att denna anges som referens.

¹ Prop. 2018/19:58, s. 100.

² Prop. 2018/19:58, s. 49.

³ Den europeiska kodexen för forskningens integritet, Reviderad utgåva 2018, ALLEA, kap. 3.1.

⁴ God forskningssed, Vetenskapsrådet 2017, kap. 8.

Nämndens samlade bedömning är, mot bakgrund av detta, att [REDACTED] har plagierat artikeln.

Allvarlig avvikelse

Det är endast allvarliga avvikelser från god forskningssed som utgör oredlighet i forskning och som faller under nämndens prövning. Andra avvikelser hanteras i stället av forskningshuvudmännen själva enligt 1 kap. 17 § högskoleförordningen (1993:100). I förarbetena till lagen anges att plagiering i vissa fall inte bör anses utgöra en allvarlig avvikelse från god forskningssed, till exempel om det är fråga om en mindre förseelse vid ett enstaka tillfälle.⁵

Frågan är om den konstaterade plagieringen utgör en allvarlig avvikelse från god forskningssed. Vid denna bedömning bör hänsyn tas bland annat till att det är fråga om ett enstaka tillfälle, att det gäller en forskare i början av sin forskarutbildning och att forskningen varit på ett planeringsstadium. Sammantaget gör nämnden bedömningen att plagieringen inte utgör en allvarlig avvikelse från god forskningssed.

Sammanfattningsvis finner nämnden därför att den anmälda inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Nämnden har fattat beslut i detta ärende efter föredragning av juristen Karin Nylén.

Thomas Bull
Ordförande

Karin Nylén
Jurist

⁵ Prop. 2018/19:58, s. 100.